

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ STREDISKO PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

SPRÁVA

**o monitoringu médií so špeciálnym zameraním na prejavy rasizmu,
xenofóbie a antisemitizmu za rok 2014**

Bratislava, apríl 2015

Názov: SPRÁVA o monitoringu médií so špeciálnym zameraním na prejavy rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu za rok 2014

Vydalo: Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, v Bratislave 2015

Text neprešiel jazykovou úpravou.

© Slovenské národné stredisko pre ľudské práva a autori

Nepredajné

Obsah

Úvod	4
1. Celkový počet a štruktúra monitorovaných správ v roku 2014.....	5
2. Rasovo motivované útoky	7
3. Podpora skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd	11
4. Stretnutia extrémistov.....	13
5. Antisemitizmus.....	16
6. Hodnotenia a štatistiky extrémizmu	18
7. Extrémizmus na športových podujatiach.....	23
8. Prevencia a opatrenia proti extrémizmu	25
Záver.....	28
Príloha	29

Úvod

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej ako „Stredisko“) bolo ako nezávislá právnická osoba zriadené zákonom č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva (ďalej len „zákon o stredisku“) s účinnosťou od 1. januára 1994, a to na základe medzinárodnej Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a OSN o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva, publikovaná oznámením Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 29/1995 Z. z.

Stredisko už od roku 2008 na každodennej báze monitoruje dostupné médiá a získava tak informácie o situácii na Slovensku v súvislosti s prejavmi extrémizmu. Prostredníctvom tohto mapovania Stredisko realizuje svoju úlohu zhromažďovať a poskytovať informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme na Slovensku. Médiá vo všeobecnosti predstavujú nástroj, ktorý vo veľkej miere ovplyvňuje verejnú mienku, a preto má sledovanie slovenského mediálneho prostredia značný význam. Na jednej strane ide o užitočný zdroj informácií o prípadoch extrémizmu vyskytujúcich sa na Slovensku za určitý čas. Na druhej strane tiež jasne prezentuje spôsoby a metódy, akým sa médiá stavajú k danej problematike, čo má výrazný dopad na tvorbu názorov a postojov v spoločnosti.

Vývoj metodiky zberu dát sa uskutočňuje so zreteľom na skúsenosti s monitoringom, pričom metodika spracovania dát v roku 2014 sa nelíši od metodík použitých v minulých rokoch. Jednotkou sledovaného súboru je každá informácia (v ďalšom texte správa) teda mediálny výstup – článok alebo prepis relácie, ktorá sa slovom alebo písmom týka prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu alebo rasizmu. Samotný výber vzorky sledovaných médií a jednotlivých relácií v elektronických, resp. článkov v printových médiách realizovala a základe kľúčových slov agentúra STORIN. Zoznam monitorovaných médií je uvedený v prílohe.

V súvislosti so získanými dátami venujeme pozornosť predovšetkým celkovému výskytu správ v danej oblasti, ich množstvu v rámci určených kategóriách, ich porovnávaníu s predchádzajúcimi obdobiami, ako aj ich samotnému obsahu. Jednotlivé správy sú rozčlenené do viacerých kapitol v závislosti od charakteru prejavu, keďže takéto spoločensky nežiaduce prejavy sa môžu vyskytnúť v oblasti extrémizmu, xenofóbie, antisemitizmu, či rasizmu.

1. Celkový počet a štruktúra monitorovaných správ v roku 2014

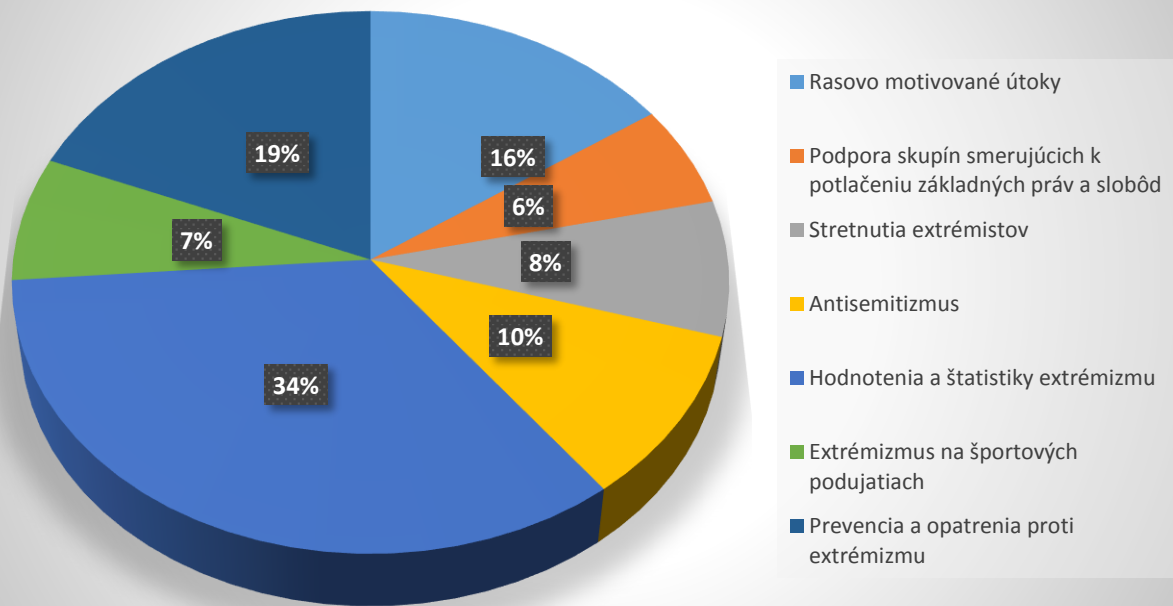
V monitoringu médií sme v období od 01.01.2014 - 31.12.2014 zaznamenali 145 správ týkajúcich sa javov súvisiacich s extrémizmom. Počet mediálnych správ týkajúcich sa nami skúmaných jednotlivých oblastí extrémizmu predstavuje nasledujúca tabuľka.

Kategórie monitoringu / časové obdobie	2014
Rasovo motivované útoky	23
Podpora skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd	9
Stretnutia extrémistov	12
Antisemitizmus	15
Hodnotenia a štatistiky extrémizmu	51
Extrémizmus na športových podujatiach	11
Prevenca a opatrenia proti extrémizmu	24
Spolu	145

Správy týkajúce sa:

- rasovo motivovaných útokov predstavovali 15,86% podiel monitorovaných správ
- udalosti súvisiace s podporou skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd mali 6,21% zastúpenie
- stretnutia extrémistov predstavovali s 8,28% oblasťou záujmu médií v minulom roku
- antisemitizmus mal 10,34%
- celkové hodnotenia a štatistiky extrémizmu s 35,17%
- extrémizmus na športových podujatiach s 7,59%
- prevencia a opatrenia proti extrémizmu so 16,55%

Kategórie monitoringu

2. Rasovo motivované útoky

Rasizmus je určitý druh diskriminačnej teórie, ktorého podstatu tvorí hlásanie nadradenosti jednej rasy nad druhou, pričom tzv. „vyššie“ rasy sú pokladané za mimoriadne významné v rámci evolúcie ľudstva. V zmysle tejto teórie dochádza k rozdeleniu ľudí do rás a to na základe určitých vonkajších charakteristík, ako napríklad farba pleti, vlasov, tvar očí, tvar lebky, či výška postavy.

V tejto časti sa pokúsime priblížiť chronologický sled rasovo motivovaných útokov, ktoré sme prostredníctvom médií zaznamenali v roku 2014. Okrem rasových útokov alebo útokov, u ktorých nemožno jednoznačne vylúčiť rasový motív a stali sa v priebehu roku 2014, sme monitorovali aj priebeh vyšetovania útokov z predchádzajúcich období, ktorých vyšetovanie pokračovalo aj v roku 2014.

Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ďalej len „ECRI“), špeciálny útvar Rady Európy, dňa 16.9.2014 zverejnila správu o Slovensku, v ktorej uvádza dosiahnutý pokrok, ale aj sériu nevyriešených otázok v súvislosti s integráciou rómskych komunít. Uvedená správa je výsledkom kontaktnej návštevy na Slovensku v novembri 2013.

Pozitívne správy sa týkajú napríklad toho, že boli prijaté zákonné opatrenia na kompenzáciu nevýhod spojených s rasou a etnickým pôvodom, že ombudsman vyvíja aktívnu úlohu v oblasti boja proti diskriminácii a boli zaznamenané pozitívne príklady použitia hodnôt športu v boji proti rasizmu a stereotypom. ECRI ocenila aj postoj mestských spoločností, ktoré uľahčujú aktívnu účasť Rómov na miestnej úrovni.

Napriek týmto zlepšeniam, je podľa správy ECRI ešte stále bežná aj medzi politikmi protimienšinová rétorika a urážlivé prejavy na adresu osôb s inou sexuálnu orientáciou. Nenávistné prejavy sú opakujúcim sa javom v slovenskom internetovom prostredí.¹

Jedným z príkladov je aj bývalá športová moderátorka Kristína Kormúthová. Tá prišla pre rasistický status o prácu vo verejnoprávnej televízii, ktorá s ňou rozviazala spoluprácu. *„V pondelok som za môj výrok na facebooku prišla v RTVS o prácu, ktorú som mala veľmi rada. Ďakujem RTVS za možnosť a šancu pre ňu pracovať. Chcem ale zdôrazniť, že predmetný výrok, za ktorý som sa už verejne ospravedlnila, som napísala v rozrušení niekoľko minút po tom, ako*

¹ 16.9.2014; www.teraz.sk; , 22:21, s. -; TASR

sme sa ja a moja rodina stali obeťou trestného činu,“ uviedla Kormúthová vo vyjadrení pre agentúru SITA. Kormúthová, ktorá bola externou spolupracovníčkou RTVS, v máji 2014 uverejnila na facebooku status, v ktorom sa pýtala, prečo poľovníci nemôžu strieľať niektorých Rómov podobne ako škodnú. Rozhorčilo ju, že sa zobudila o pol piatej ráno na obrovský hrmot a podľa jej slov zistila, že *„nejaký nedonosný, smradľavý cigáň jej z domu kradne štvormetrovú odkvapovú rúru.“*²

Médiá začiatkom roka 2014 naďalej venovali pozornosť aj útoku neonacistov v bare Mariatchi v Nitre z októbra 2013.

Rozhodnutím prokurátora Okresnej prokuratúry v Nitre nebola päťica obvinených v kauze minuloročného októbrového útoku na bar Mariatchi vzatá do väzby a boli teda prepustení na slobodu. Postup prokurátora bude skúmať Generálna prokuratúra SR (GP SR). *„Dnes ráno bol na Generálnu prokuratúru SR doručený spisový materiál a po jeho preskúmaní sa vyhodnotí postup dozorujúceho prokurátora od začiatku trestného stíhania. Rozhodnutím prokurátora Okresnej prokuratúry v Nitre boli obvinení prepustení. GP SR preto bude tiež vyhodnocovať dôvodnosť prepustenia obvinených,“* uviedla hovorkyňa GP SR Andrea Predajňová.

Vedenie GP SR sa zaoberá udalosťami, ktoré sa stali minulý rok v Nitre, teda medializovaným útokom neonacistov na bar Mariatchi už od stredy 29. januára, keď mu bola predložená analýza uvedeného skutku a postupu prokurátora v Nitre. Táto analýza nebola však postačujúca na objektívne posúdenie postupu orgánov činných v trestnom konaní v predmetných trestných veciach. Krajskému prokurátorovi v Nitre bol vydaný ústny pokyn na predloženie vyšetrovacích a dozorových spisov za účelom preskúmania, a to do dnes, uviedla Predajňová.³

1. **Ako moderátorka športu Kormúthová v televízii skončila** (19.05.2014; www.aktualne.sk; Slovensko, 15:57, s. -; Stanislava Harkotová)
2. **Ako sa z multi-kulti redaktorky STV stala rasistka?** (20.05.2014; www.tyzden.sk; Blogy, s. -; Marián Šarközy)
3. **BITKA ALEBO EXTRÉMIZMUS** (28.01.2014; Televízna stanica Markíza; Televízne noviny; 19.00; por. 4/28; BRIXOVÁ Dana)

² 19. mája 2014; www.webnoviny.sk; s. -; SITA

³ 30.01.2014; www.pravda.sk; Správy, s. -; TASR, SITA

4. **Bývalá moderátorka RTVS Kormúthová: Po rasistickej afére uteká do zahraničia!** (10.09.2014; www.cas.sk; Čas.sk, 21:50, s. -; Novy Cas, red)
5. **Čižnár ku kauze útokov v Nitre: Prokuratúra pochybila** (04.02.2014; Plus jeden deň; s. 4; tasr)
6. **Čižnár preveruje postup prokurátorky pre bitku v Nitre. Premiér ho pochválil** (31.01.2014; www.pluska.sk; Správy, s. -; TASR)
7. **Čižnár odvolal okresného prokurátora v Nitre** (29.03.2014; Pravda; s. 4; VAVROVÁ Vanda)
8. **Expert: Prípád z Nitry mali objasniť za pár dní** (03.02.2014; Sme; s. 3; KERN Miroslav)
9. **Generálny prokurátor by mal vysvetliť nekonanie v kauze útoku v Nitre** (29.01.2014; www.teraz.sk; Slovensko, s. -; TASR)
10. **Generálny prokurátor našiel chyby, kauzu z Nitry zobral** (10.02.2014; Nitrianske noviny; č. 5, s. 2; Hojčušová Miriam)
11. **Kormúthová má dôvod na úsmev. Čo si myslí o jej výroku na sociálnej sieti prokuratúra?** (10.07.2014; www.pluska.sk; , , s. ; Ivan Mego)
12. **Kormúthovej kauza s rasistickým statusom: Prokuratúra rozhodla!** (17.07.2014; www.pluska.sk; Šoubiznis, 15:30, s. -; Plus JEDEN DEŇ/akm, dv)
13. **Kormúthovej rasistický status rieši prokuratúra!** (22.05.2014; Nový Čas; PROMINENTI , s. 20; rg)
14. **Kormúthovej výrok o "striel'aní Cigánov ako škodnej" je podľa polície v poriadku** (19.08.2014; www.tvnoviny.sk; TVnoviny, 09:34, s. -; BRATISLAVA/TVNOVINY.sk)
15. **NA NEONACISTOV V NITRE, KTORÍ TERORIZUJÚ ŠTUDENTOV NAVŠTEVUJÚCICH JEDEN Z MIESTNYCH BAROV, ČAKÁ OBVINENIE** (28.01.2014; Rozhlasová stanica Slovensko; Rádiožurnál; 18.00; por. 4/8; RÁCZ Zoltán)
16. **Neonacisti terorizujú študentský bar v Nitre. Mlátia študentov** (28.01.2014; www.aktualne.sk; Spoločnosť, 11.35, s. -; SITA)
17. **Neonacisti v Nitre kopali do bezvládných. Útokom sa majú zaoberať poslanci** (28.01.2014; www.aktualne.sk; Spoločnosť, 20.37, s. -; SITA)
18. **Nitrania sa po útokoch boja o život a pýtajú sa: Pán prezident, čo s tým urobíte?** (01.02.2014; Plus jeden deň; s. 2; PFK)

19. **Útočníkov z Nitry prepustili na slobodu, Čižnár dá prípad preskúmať** (30.01.2014; www.pravda.sk; Správy, s. -; TASR, SITA)
20. **Rasizmus a intolerancia na Slovensku sa týka Rómov a sexuálnych menšín** (16.09.2014; www.teraz.sk; , 22:21, s. -; TASR)
21. **V prípade útoku na bar Mariatchi obvinili profesionálneho vojaka** (12.08.2014; www.sme.sk; Z domova, 15:14, s. -; sita)
22. **V prípade útoku na bar Mariatchi vzniesli ďalšie obvinenie** (10.06.2014; www.teraz.sk; [teraz.sk](http://www.teraz.sk), 19:57, s. -; TASR)
23. **Výčitka a napomenutie. Prokuratúra prijala opatrenia v kauze útoku na bar** (24.02.2014; www.aktualne.sk; Kauzy, 16:08, s. -; sita)

3. Podpora skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd

Objektom prečinov podpory a propagácie skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd sú základné práva a slobody občanov uvedené v ústave a Listine základných práv a slobôd a zároveň zákaz podieľania sa na činnosti podporou, propagáciou alebo prejavmi sympatií tým skupinám, ktorých ideológiou je potlačovanie základných práv a slobôd občanov. Vzhľadom na úzky súvis extrémizmu s hnutiami smerujúcimi k potláčaniu práv a slobôd, ako aj vzhľadom na medzinárodné záväzky Slovenskej republiky, je šírenie extrémistických ideológií vo verejnosti trestné a spáchanie násilných trestných činov extrémistickou skupinou je považované za priťažujúcu okolnosť.

V októbri 2014 rezonovala v médiách správa o volebnej kampani JUDr. Vladimíra Gürtlera, ktorá bola spustená v Košiciach, konkrétne na Luníku IX. Volebná kampaň JUDr. Vladimíra Gürtlera bola rasistická a zameraná na zníženie rómskej populácie na Slovensku. Kandidát strany 7 statočných sa o hlasy voličov usiloval so značne kontroverznými heslami. V rámci nich ponúkal letenky pre Rómov do Bruselu i dobrovoľnú sterilizáciu Rómov za 10-tisíc eur. Ešte ostrejší slovník používa toto zoskupenie na svojej webovej stránke. „*Vladimír Gürtler - kandidát na poslanca za 7 STATOČNÝCH do mesta Košice za LUNÍK IX na základe viacerých osobných návštev sídliska LUNÍK IX a diskusií s Cigánmi, ktorí prejavili túžbu vysťahovať sa zo Slovenska, zaradil do svojho volebného programu aj bod: Jednosmerné letenky pre Rómov zadarmo!!!*“,“ uvádza strana svoje video z návštevy mestskej časti Luník IX. Podobným spôsobom toto politické zoskupenie konalo aj v Trebišove. Ako píše na svojej web stránke, „*situácia v Trebišove je s mnohými Cigánmi neúnosná. Zničia všetko. Hlavne, že si zvolili svojho cigánskeho poslanca do zastupiteľstva*“.⁴

1. **Nechutná kampaň v Košiciach. Kandidát chytá voličov na jednosmerné letenky pre Rómov** (15.10.2014; www.aktualne.sk; Dnes, 10:00, s. -; Ladislav Bariak)
2. **Nechutná kampaň v Košiciach. Kandidát chytá voličov na jednosmerné letenky pre Rómov** (15.10.2014; www.aktualne.sk; Spoločnosť, 10:00, s. -; Bariak Ladislav)
3. **Nenávistnú kampaň proti Rómom v Košiciach stíha polícia** (21.10.2014; www.sme.sk; , , s. -; Rudolf Sivý)

⁴ 15.10.2014; www.aktualne.atlas.sk

4. **Polícia stíha nenávistnú kampaň v Košiciach** (22.10.2014; Korzár; č. 243, SLOVENSKO , s. 6; RUDOLF SIVÝ)
5. **PRAVDA: V Košiciach sú Rómovia terčom kampane** (16.10.2014; www.teraz.sk; , 09:27, s. -; TASR)
6. **V Košiciach sú Rómovia terčom nechutnej kampane** (16.10.2014; www.pravda.sk; Spravodajstvo, 13:00, s. -; su Pravda)
7. **PRAVDA: V Košiciach sú Rómovia terčom kampane** (16.10.2014; www.teraz.sk; , 09:27, s. -; TASR)
8. **V Košiciach sú Rómovia terčom nechutnej kampane** (16.10.2014; www.pravda.sk; Spravodajstvo, 13:00, s. -; su Pravda)
9. **Šéf 7 Statočných pôjde pre bilbordy vypovedať na políciu** (15.10.2014; www.webnoviny.sk; Komunálne voľby, 09:56, s. -; SITA)

4. Stretnutia extrémistov

Extrémizmus sa vyznačuje predovšetkým útokmi na systém základných práv a slobôd, ktoré sú garantované Ústavou SR a medzinárodnými dokumentmi alebo snahou sťažiť, či zamedziť určitej skupine obyvateľov ich uplatňovanie. Zároveň môže ísť o konanie charakteristické násilím voči ideovým oponentom, zložkám štátnej moci, či voči majetku. Vo všeobecnosti je extrémizmus považovaný za výrazné odklonenie sa od noriem, ktoré sú v súčasnosti všeobecne uznávané. Je badateľná určitá spätosť extrémizmu a hnutí vedúcich k potlačovaniu práv a slobôd. V nadväznosti na viaceré medzinárodné dokumenty je šírenie a propagácia extrémistických ideológií trestné a spáchanie násilných trestných činov extrémistickou skupinou je posudzované ako priťažujúca okolnosť.

Médiá v roku 2014 informovali aj o Akčnej skupine Vzдор Kysuce! a predvolebnej kampani maďarskej extrémistickej strany Jobbik na Slovensku.

Most-Híd odsudzuje politickú agitáciu maďarských extrémistov v Dunajskej Strede, priamo na mieste sa proti nej postavil aj poslanec mestského zastupiteľstva za Most-Híd Marián Ravasz. Uviedol to hovorca strany Gabriel Gilányi. Konštatoval, že maďarská extrémistická strana Jobbik si robila predvolebnú kampaň aj na Slovensku, v Dunajskej Strede predstavila svojho kandidáta do parlamentných volieb. "*Tamojší predstavitelia strany Most-Híd spolu s obyvateľmi mesta, Slováckmi aj Maďarmi, ostro vystúpili proti takejto agitácii,*" konštatoval Gilányi. Ľudí, ktorí prišli do ulíc verejne odsúdiť extrémizmus a nacionalizmus v Dunajskej Strede, pobúrila aj skutočnosť, že politická agitácia extrémistickej strany sa uskutočnila na pôde dunajskostredského bábkového divadla, ktoré je príspevkovou organizáciou mesta. V dunajskostredskom bábkovom divadle propagovala maďarská extrémistická strana Jobbik svojho kandidáta do parlamentných volieb Pétera Palléra. Podľa novej maďarskej legislatívy sa totiž môžu na voľbách zúčastniť aj zahraniční Maďari.⁵

Meno Marián Kotleba je od momentu jeho zvolenia za predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja v roku 2013 skloňované ešte viac. Práve s úspechom Mariana Kotlebu akoby sa naozaj začala písať nová história smerovania slovenskej politickej scény. Zrejme

⁵ 26.2.2014; www.aktualne.sk; Regióny, 15:18, s. -; tasr

práve Kotlebov úspech, neradostná sociálna situácia, neriešenie rómskej problematiky a klesajúca politická kultúra sú dôsledkom toho, že s nacionalistami akoby sa roztrhlo vrece.

Akčná Skupina Vzдор Kysuce! Vycvičení muži naháňajúci strach sa pripravujú na vstup do veľkej politiky. *"Náš nacionalizmus vychádza z morálnej sily a z úprimnej lásky k rodnej zemi a z hrdosti na svoj národ. Sme presvedčení, že tento náš vzťah k rodnej zemi a k svojmu národu je prirodzeným, a teda správnym postojom každého jedinca neskazeného úpadkovými a škodlivými vplyvmi dnešnej degenerovanej doby,"* napísali si do opisu skupiny na sociálnej sieti. Svoje radikálne názory potom prezentujú na akciách, ktoré organizujú, aby poukázali napríklad na rómsku problematiku, či zlú sociálnu situáciu. Počet členov a ich popularita stále rastú. Členovia polovojenskej organizácie Akčná Skupina Vzдор Kysuce majú blízko napríklad k banskobystrickému županovi Mariánovi Kotlebovi.⁶

1. **JOBBIK AGITUJE NA SLOVENSKU** (25.02.2014; Televízna stanica TA 3; Žurnál; 22.00; 2 min.; DÓKOVÁ Blanka)
2. **Jobbik kortešoval v Dunajskej Strede** (27.02.2014; Pravda; s. 2, 3; bd)
3. **KARTÁRSKY KLUB BEZ POLICAJTOV** (29.01.2014; Televízna stanica STV 1; Správy RTVS; 19.00; por. 2/25; HOMÉR Marián)
4. **Kampaň Jobbiku v Dunajskej Strede odsúdili Maďari aj Slováci** (26.02.2014; www.teraz.sk; Slovensko, s. -; TASR)
5. **Kotleba hovoril o vlajkách únie ako o okupačných** (17.03.2014; Pravda; s. 12; BARÁT Andrej)
6. **Košický dúhový pochod polícia zvládla** (29.09.2014; Korzár; č. 223, Denník košického kraja, s. 3; rok)
7. **Nacionalisti z Kysúc sa chvália bitkou od policajtov a netaja politické ambície** (14.04.2014; www.pluska.sk; Domov, 06:00, s. -; pluska.sk/sup)
8. **8. Predvolebnú kampaň Jobbiku v Dunajskej Strede verejne odsúdili Maďari aj Slováci** (26.02.2014; www.aktualne.sk; Regióny, 15:18, s. -; tasr)
9. **Slovenskí branci pripomínajú Hlinkovu gardu: Cvičia sa v boji a kládli vence Tisovi** (14.03.2014; www.pluska.sk; Domov, 21:00, s. -; pluska.sk/Ivan Mego)
10. **Účastníkov protestného pochodu na Coburgovu policajti nepustili, na stanici boli strety** (12.04.2014; www.trnavskyhlas.sk; 18:56, s. -; sita)
11. **Ultrapravičiarci cez policajné hradby v Trnave neprešli** (12.04.2014;

⁶ 10.4.2014; Plus 7 dní; č. 15, s. 24-26; sup

www.pravda.sk; Spravodajstvo, 17:35, s. -; su Pravda)

12. **Vycvičení extrémisti** (10.04.2014; Plus 7 dní; č. 15, s. 24-26; sup)

5. Antisemitizmus

Pod pojmom antisemitizmus chápeme určité správanie voči Židom ako predstaviteľom židovského náboženstva (judaizmu), etnickej skupine alebo rase, ktoré sa vyznačuje nenávisťou, nepriateľstvom, či predsudkami. Takéto nevhodné správanie môže mať podobu slovných prejavov, textov, vizuálnych foriem a fyzických akcií. Ďalšou charakteristickou črtou je obviňovanie Židov, že škodia ľudstvu a môžu za všetko zlo sveta.

Problematika antisemitizmu sa do médií v roku 2014 dostala najmä výrokmi kňaza na bohoslužbe v Čadci.

Židia si o deportácie koledovali svojou chamtivosťou, Rómom hrozí to isté za zneužívanie dobroty ľudí a sociálneho systému! Výroky Božieho služobníka Emila Floriša (59) z rímskokatolíckej farnosti v Čadci počas bohoslužby na Bartolomejských hodoch vyvolali obrovskú diskusiu a pobúrenie. Niektorí Slováci boli podľa jeho tvrdení z holokaustu dokonca nadšení! Slovenský štát mal označiť za obdobie slobody. Dekan si za svojimi výrokmi stojí a v rozhovore pre Nový Čas ich potvrdil. Ani dnes by si podľa vlastných slov do jazyka nezahryzol. „Nevytrhávajúce moje slová z kontextu. Ja som kázal v historických súvislostiach a v kázni som túto nenávisť odsúdil. Nikdy sa nemôže zopakovať to, čo sa stalo počas holokaustu,“ zdôrazňuje dekan. Na videu z akcie je však z prejavu cítiť, že kňaz spôsobom prejavu nenávisť k Židom svojim dôrazom akoby obhajuje a vysvetľuje ju s pochopením. Prejav si v Čadci vypočulo niekoľko sto ľudí, medzi nimi v prvom rade sedel aj primátor Čadce Milan Gura s manželkou. Podľa Žilinskej diecézy sa dekan Floriš počas bohoslužby na Matičnom námestí v Čadci venoval dejinám farnosti s akcentom na obdobie druhej svetovej vojny. Upozornil na vtedajšie nedobré medziľudské vzťahy medzi Slovákmi a Židmi, ktoré vyústili do nezmyselného a krutého holokaustu, tvrdí hovorca diecézy Zdeno Pupík.

1. **Antisemitizmus bez trestu** (09.09.2014; Televízna stanica Markíza; Televízne noviny; 19:00; por. 11/29; Lukáš Zuzelka / Zlatica Puškárová)
2. **Dekan Emil Floriš šokoval výrokmi na bohoslužbe: Židia si vraj mohli za deportácie sami a na rade sú Rómovia!** (08.09.2014; www.cas.sk; Čas.sk, 12:00, s. -; Jana Rojková, Novy Cas)
3. **Diecéza: Kňaz hovoril nevhodne** (09.09.2014; Sme; mut. , Spravodajstvo , s. 2; Rudolf Sivý)
4. **Farár Emil Floriš šokoval výrokmi na bohoslužbe: Židia si vraj mohli za**

- deportácie sami a na rade sú Rómovia!** (08.09.2014; www.cas.sk; Čas.sk, 12:00, s. -; Jana Rojková, Novy Cas)
5. **Farár z Čadce: Za deportácie si Židia mohli sami** (06.09.2014; Sme; mut. , Spravodajstvo , s. 7; jkr)
 6. **Holokaust, ktorý si pripomíname, je tiež súčasným problémom** (09.09.2014; www.aktualne.sk; Slovensko, 08:33, s. -; SITA)
 7. **Kňaz kázal o Židoch a hájil Tisa, podľa diecézy sa vyjadril nevhodne** (08.09.2014; www.sme.sk; , , s. -; Rudolf Sivý)
 8. **Kňazi odmietli antisemitizmus v Čadci** (09.09.2014; Sme; mut. , Titulná strana , s. 1; rs)
 9. **Nenávisť ochladzuje vzťahy. Na Slovensku sa ignoruje** (04.07.2014; www.aktualne.sk; Slovensko, 00:00, s. -; Stanislava Harkotová)
 10. **Rozhovor: Predseda židovskej obce tvrdí, že niektorí na SNP zabudli** (31.07.2014; www.aktuality.sk; Aktuality.sk, 09:00, s. -; Matej Sotník, Aktuality.sk)
 11. **Slovensko spomína na holokaust, je problémom aj dnešných dní** (09.09.2014; www.webnoviny.sk; Slovensko, 09:59, s. -; SITA)
 12. **V Šahách hovorili počas víkendu o problematike židovských občanov** (09.06.2014; Rozhlasová stanica Regina; Regionálne správy z Bratislavy; 14:00; por. 5/5; Marián Kukelka / Marián Kukelka)
 13. **Zvolenský odsúdil antisemitizmus opatrne** (10.09.2014; Sme; mut. , Spravodajstvo , s. 4; Katarína Jánošíková)
 14. **Židia si vraj mohli za deportácie sami a na rade sú Rómovia!** (08.09.2014; Nový Čas; TÉMA DŇA , s. 2,3; Jana Rojková)
 15. **70. výročie deportácií Židov zo Slovenska** (07.06.2014; Rozhlasová stanica Slovensko; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; 22:00; por. 7/8; Klaudia Karáseková-Urdová / Katarína Ščepánová)

6. Hodnotenia a štatistiky extrémizmu

Extrémizmus označuje konanie a prejavy vychádzajúce z postojov krajne vyhrotenej, demokratickému systému nepriateľskej ideológie, ktoré či už priamo, alebo v určitom časovom horizonte deštruktívne pôsobia na existujúci demokratický systém a jeho základné atribúty. Druhou charakteristickou črtou extrémizmu a s ním spájaných aktivít je, že útočia na systém základných práv a slobôd garantovaný ústavou a medzinárodnými ľudsko-právnymi dokumentmi, alebo sa snažia svojimi aktivitami uplatňovanie týchto práv sťažiť, či znemožniť. Ďalšími charakteristickými znakmi extrémizmu sú snaha o obmedzenie, potlačanie, znemožnenie výkonu základných práv a slobôd pre určité skupiny obyvateľstva definované ich pohlavím, národnosťou, rasou, etnikom, farbou pleti, vierovyznaním, jazykom, sexuálnou orientáciou, príslušnosťou k spoločenskej triede, majetkom, ako aj používanie fyzického násillia namiereného voči názorovým či politickým oponentom alebo ich majetku.

Je potrebné poukázať na to, že hodnoteniam a štatistikám extrémizmu bol v médiách venovaný najväčší priestor spomedzi všetkých monitorovaných kategórií.

Ministerstvo vnútra spúšťa projekt s názvom EMICVEC /Effective monitoring, investigation and countering of violent extremism in cyberspace/, ktorým chce zvýšiť efektivitu pri monitorovaní, odhaľovaní a objasňovaní extrémizmu na internete. Do projektu budú zapojené partnerské organizácie zo Slovenska, Českej republiky a Nemecka.⁷ Jeho hlavným cieľom je reagovať na rozmach využívania internetu extrémistickými skupinami. „*Pomocou preventívnych a komunikačných aktivít chceme tiež pracovať s čo najviac ohrozenou skupinou ľudí,*“ poznamenalo MV SR s tým, že od projektu sa očakáva tiež prenos príkladov dobrej praxe z okolitých krajín, ktoré v danej oblasti majú už zavedené potrebné programy a aktivity. Projekt finančne podporuje Európska únia v rámci programu Európskej komisie s názvom Predchádzanie a boj proti trestnej činnosti sumou 190 tisíc eur. Trvať bude dva roky. Ministerstvo vnútra od projektu očakáva viaceré konkrétne výstupy, tie by mali byť viditeľné približne o rok. V prvom rade ide o akreditovaný vzdelávací kurz pre príslušníkov PZ, ale aj študentov na policajných školách ako aj jeho zavedenie do vzdelávacieho procesu v rámci policajného školstva. Výstupom bude tiež praktická príručka pre políciu vyšetovanie,

⁷9.9.2014; www.minv.sk; aktuality prezídia PZ

monitorovanie extrémizmu na internete, ale aj rozšírená a aktualizovaná príručka obsahujúca extrémistické symboly.⁸

Najviac hlasov v ankete o anticenu Homofób roka dostala Konferencia biskupov Slovenska (KBS). Tento rok ide o druhý ročník ankety. Ako informuje riaditeľ Inštitútu ľudských práv Peter Weisenbacher, konferencia bola nominovaná za výrok o kultúre smrti v pastierskom liste, ktorý sa pred vianocami v roku 2013 čítal v katolíckych kostoloch. „*Aktéri kultúry smrti používajú na jej presadenie značne prešpekulované metódy,*“ znie výrok z pastierskeho listu z prvej adventnej nedele. Podľa biskupov sa rozvratom rodiny znehodnocuje ľudské šťastie, ohrozuje to život a nastoľuje sa kultúra smrti. Anketu zorganizovali pri príležitosti Medzinárodného dňa proti homofóbii (IDAHO) MVO Inštitút ľudských práv a Dúhové Slovensko n.z. Na hlasovaní sa zúčastnilo viac ako 2 100 ľudí.⁹

SIS sa vo svojej Správe o činnosti za rok 2013 venuje okrem domáceho a zahraničného zločinu aj problémom s extrémistami. Všimli si pritom znepokojujúci trend. Zástupcovia radikálov sa majú snažiť prepracovať na výslnie vďaka voleným a verejným funkciám. Ako potvrdzuje správa tajných, naši extrémisti už nie sú len obyčajnou bandou futbalových „chuligánov“, či skupiny tínedžerov s vyholenými hlavami a pomýlenými názormi. Slovenská informačná služba totiž vlni narazila na vývoj, ktorý môže dlhodobo poškodiť aj celú krajinu. „*SIS ako potenciálne rizikové vyhodnocovala snahy pravicových extrémistov o prienik do politického a verejného života. Získanie volených funkcií pravicovými extrémistami, či už na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni, vytvára priestor pre etablovanie extrémistickej ideológie,*“ varujú v správe tajní. Príkladom takéhoto postupu pritom môže byť aj výsledok volieb do VÚC, kde v Banskej Bystrici nezvíťazil kandidát štandardných strán, ale naopak ich protivník s extrémistickým pozadím a históriou. Extrémisti sa okrem toho snažili zneužiť vo svoj prospech aj občianske protesty v druhej polovici minulého roka. Podľa tajných ich vnímali ako príležitosť na zviditeľnenie sa, no zároveň aj ako príležitosť na anonymné násilnosti v dave. Radikáli však neopustili ani svoje pôvodné pôsobiská. Ako totiž hovorí správa, stále na nich môžete naraziť na športoviskách - kde sa označujú ako hooligans. Spolupracovať pritom majú ich organizácie aj s ich náprotivkami v Poľsku a Česku.¹⁰

1. AD KLUB KDE SA STALA CHYBA?, .týždeň 50/2013 (13.01.2014; Týždeň; č. 3, s. 5; -)

⁸ 16.9.2014; www.itnews.sk; informatizácia, , s. -; Redakcia

⁹ 8.8.2014; www.aktualne.sk; Slovensko, 12:29, s. -; SITA

¹⁰ 25.10.2014; www.aktualne.sk; Slovensko, 00:00, s. -; Ondrej Kubovič

2. **Aktivisti upozorňujú na extrémizmus** (11.12.2014; Televízna stanica STV 1; Správy RTVS; 19:00; por. 13/23; Martina Kvačkajová / Janette Štefánková, Ľubomír Bajaník)
3. **Banská Bystrica sa pýta: Je demokracia v ohrození?** (01.12.2014; www.sme.sk; Spravodajstvo, 10:56, s. -; Slavo Sochor)
4. **Barometer** (20.02.2014; Trend; č. 7, s. 5; -)
5. **Bitkárov za extrémizmus netrestajú** (01.02.2014; Sme; s. 2; Burčík Matúš)
6. **BRAŇO ZÁVODSKÝ NAŽIVO: TOMÁŠ NOCIAR** (04.02.2014; Rozhlasová stanica Expres; Braňo Závodský naživo; 12.05; 15 min.; ZÁVODSKÝ Branislav)
7. **Bratislava bez náckov: Nástup fašizmu môže byť zlyhaním všetkých** (15.03.2014; www.aktualne.sk; Spoločnosť, 17.01, s. -; Aktuálne.sk, shark)
8. **Bystrická iniciatíva Nie v našom meste sa pýta: Je demokracia v ohrození?** (01.12.2014; www.bbonline.sk; s. -; TS Nie v našom meste (S. Sochor))
9. **Centrálne oslavy 70. výročia SNP** (29.08.2014; Rozhlasová stanica Slovensko; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; 18:00; por. 1/13; Martin Uram / Jaroslav Barborák)
10. **Cesta do duše extrémistu** (14.02.2014; Hospodárske noviny; s. 16; -)
11. **Čo so zažratou špinou** (20.02.2014; Trend; č. 7, s. 3; Haluza Ivan)
12. **Demokracia v ohrození: Čo je príčinou radikálnych nálad?** (10.12.2014; www.aktualne.sk; Slovensko, 00:00, s. -; Stanislava Harkotová)
13. **Euroskeptik a extrémista** (01.02.2014; Sme; s. 10; Morvay Peter)
14. **Extrémisti na hrad? Radikáli sa snažia bojovať o voličov, tvrdí SIS** (25.10.2014; www.aktualne.sk; Slovensko, 00:00, s. -; Ondrej Kubovič)
15. **Extrémizmus a populizmus nesmieme podceňovať už v prvých náznakoch, upozornil Gašparovič** (15.01.2014; www.aktuality.sk; 17.45, s. -; TASR)
16. **Extrémizmus ako produkt chudoby? Ťažko** (20.02.2014; Trend; č. 7, s. 10-12; Lehuta Michal)
17. **Extrémizmus je odrazom spoločnosti a preniká do demokracie** (10.02.2014; www.webnoviny.sk; Správy, s. -; SITA)
18. **Extrémizmus v Európe** (11.12.2014; Televízna stanica STV 2; Správy RTVS z regiónov; 17:30; por. 3/7; Martina Kvačkajová / Martina Kvačkajová)
19. **EXTRÉMIZMUS VERSUS POLÍCIA** (30.01.2014; Televízna stanica TA 3; Hlavné správy; 18.30; por. 2/17; ŠIVÁK Jozef)
20. **Homofóbbom roka je konferencia biskupov. Za slová o kultúre smrti** (08.08.2014; www.aktualne.sk; Slovensko, 12:29, s. ; SITA)
21. **Gašparovič varuje: Extrémizmus a populizmus nesmieme podceňovať**

- (15.01.2014; www.topky.sk; Domáce, s. -; TASR)
22. **Chmel: Nad extrémizmom nezvíťazíme, ak sa vyberieme jeho smerom** (07.02.2014; www.topky.sk; Domáce, 14.20, s. -; SITA)
 23. **KOPANCE DO TVÁRE SPOLOČNOSTI** (13.03.2014; Televízna stanica STV 1; Reportéri; 21.50; por. 1/2; ADAMEC Róbert)
 24. **Kotlebových ľudí môže do Bruselu dostať nízka účasť a vysoká disciplína** (19.02.2014; www.aktualne.sk; Spoločnosť, 00:00, s. -; Dömeová Annamária)
 25. **Kronika neonacistického teroru: Rok po útoku na Mariatchi** (18.12.2014; www.projektn.sk; 8.10, s. -; Koník Juraj)
 26. **Lajčák: Zvolenie Kotlebu za šéfa BBSK bol budíček pre všetkých** (23.01.2014; www.topky.sk; Domáce, s. -; TASR)
 27. **Ľudia z Nie v našom meste: Sám Kotleba pochopil, že musí krotiť svoje slová** (09.12.2014; www.aktualne.sk; 14.18, s. -; Aktuálne.sk)
 28. **Ministerstvo vnútra chce odhaľovať a objasňovať extrémizmus na internete** (16.09.2014; www.itnews.sk; informatizácia, , s. -; Redakcia)
 29. **NÁSILIE, EXTRÉMIZMUS A ÚTOKY RÓMOV** (24.02.2014; Televízna stanica TA 3; Tak takto; 19.00; por. 1/1; DOLINSKÝ Norbert)
 30. **Neonacisti v Nitre kopali do bezvládných. Útokom sa majú zaoberať poslanci** (28.01.2014; www.aktualne.sk; Spoločnosť, 20.37, s. -; SITA)
 31. **Neonacizmus v kocke** (14.02.2014; Hospodárske noviny; s. 16; -)
 32. **O treste pre prokurátorky sa mlčí, extrémisti konajú** (06.02.2014; Pravda; s. 4; BARÁT Andrej)
 33. **Obete a páchatelia** (03.02.2014; www.pravda.sk; 22.00, s. -; Repa Marián)
 34. **POĎĽA POLICAJNÉHO PREZIDENTA GAŠPARA SA BEZPEČNOSTNÁ SITUÁCIA NA SLOVENSKU VYLEPŠUJE** (05.02.2014; Rozhlasová stanica Slovensko; Rádiožurnál; 18.00; por. 2/7; RÁCZ Zoltán)
 35. **Polícia chce hajlovanie trestať po novom. Vieme ako** (23.02.2014; www.aktualne.sk; Slovensko, s. -; Dömeová Annamária)
 36. **POLÍCIA RIEŠI VÝTRŽNÍCTVO, NIE EXTRÉMIZMUS** (28.01.2014; Televízna stanica STV 1; Správy RTVS; 19.00; por. 20/28; SÓRAT Filip)
 37. **Politici na oslavách odsúdili extrémizmus** (30.08.2014; Pravda; mut. , 70. výročie SNP , s. 2,3; Dagmar Teliščáková, Daniela Balážová)
 38. **Problémom nie je extrémizmus župana, ale kraj bez investícií a eurofondov** (03.02.2014; www.bystricoviny.sk; s. -; Toman Miro)

39. **PROKURÁTOR KY SÚ ZATIAĽ BEZ TRESTU** (05.02.2014; Televízna stanica STV 2; Správy a komentáre; 21.30; por. 2/3; HOMÉR Marián)
40. **Reportáž o Slovensku, Kotlebovi a Rómoch: Podľa zahraničných novinárov vládne medzi Rómami strach!** (12.02.2014; www.topky.sk; Zahraničné, s. -; sz)
41. **Slovenská politika po Kotlebovi** (20.02.2014; Trend; č. 7, s. 16, 17; Petková Zuzana)
42. **SLOVENSKO. BOJ PROTI EXTRÉMIZMU** (04.02.2014; Televízna stanica JOJ Plus; Krimi; 20.00; por. 1/15; ZELENKOVÁ Júlia)
43. **Slovensko nie je odkázané na extrémizmus, tvrdí Gašparovič** (30.05.2014; www.webnoviny.sk; Slovensko, 07:10, s. -; SITA)
44. **SLOVENSKO: SILNEJÚCA PODPORA EXTRÉMIZMU. ROZHOVOR S GRIGORIJOM MESEŽNIKOVOM** (29.01.2014; Televízna stanica ČT 24; Horizont 24; 21.30; 5,5 min.; r)
45. **Šéf slovenskej diplomacie: Zvolenie Kotlebu? Budíček pre všetkých!** (27.01.2014; www.bystrica24.sk; s. -; TASR)
46. **Tajné služby hovorili s poslancami o korupcii a extrémizme** (24.10.2014; www.aktuality.sk; Aktuality.sk, 13:44, s. -; TASR)
47. **Tajné služby hovorili s poslancami o korupcii aj bezpečnosti** (24.10.2014; www.teraz.sk; , 13:27, s. -; TASR)
48. **V Šahách hovorili počas víkendu o problematike židovských občanov** (09.06.2014; Rozhlasová stanica Regina; Regionálne správy z Bratislavy; 14:00; por. 5/5; Marián Kukelka / Marián Kukelka)
49. **Vycvičení extrémisti** (10.04.2014; Plus 7 dní; č. 15, s. 24-26; sup)
50. **Z čoho žijú pravicoví extrémisti? Vieme, kto im do vreciek leje najviac peňazí** (10.02.2014; www.aktualne.sk; Spoločnosť, 22.00, s. -; Harkotová Stanislava, Kubovič Ondrej)
51. **70. výročie deportácií Židov zo Slovenska** (08.06.2014; Rozhlasová stanica Slovensko; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; 07:00; por. 7/8; Klaudia Karáseková-Urdová / Jana Balková)

7. Extrémizmus na športových podujatiach

Prejavy extrémizmu a intolerancie sú v Slovenskej republike sprievodným znakom športových podujatí už niekoľko rokov. S týmto spoločensky neakceptovateľným správaním sa návštevníci športovísk a štadiónov stretávajú aj napriek prijatým legislatívnym zmenám, ktoré síce priniesli určitý pozitívny posun pri budovaní kultúrneho prostredia na športových podujatiach, avšak miera progresu stále nenaplnila očakávania legislatívneho zámeru.

Súčasťou športu, najmä futbalu sú aj skupiny blízke ideológii neonacizmu, ktoré ho zneužívajú na svoju seba prezentáciu cez rôzne nenávistné prejavy. Z monitoringu médií vyplýva, že v roku 2014 sa médiá téme extrémizmu na športových podujatiach venovali výhradne v súvislosti s futbalom.

Policajti už o niekoľko dní dostanú do rúk nové nástroje v boji proti extrémizmu. Aktivity radikálov totiž budú môcť posudzovať nielen ako trestné činy, ale aj ako priestupky. Aktivisti sa však obávajú, že práve táto zmena nakoniec extrémizmus vytlačí zo štatistík a jeho aktérov potrestá len veľmi miernym trestom. Poslanci parlamentu prostredníctvom zákona o organizácii športových podujatí zmenili pravidlá v boji proti extrémizmu. Doposiaľ totiž tento pojem poznal a riešil len Trestný zákon. Od 1. februára ale extrémizmus má pribudnúť aj v priestupkovom zákone. To znamená, že kým doposiaľ policajti konanie radikálov posudzovali len ako trestný čin a jeho páchatelom hrozilo stíhanie a roky za mrežami, po novom ich môžu potrestať aj oveľa miernejšie. Prípady extrémistov navyše neobjaví ani v registri trestov. „*V praxi to bude znamenať, že policajti ich konanie môžu vyhodnotiť ako priestupok a vybaviť ho dohovorom či pokutou. Všetko totiž závisí len na zvážení policajta, ktorý bude situáciu posudzovať a rozhodne, či vec vyrieši v trestnom alebo priestupkovom konaní,*“ varuje pred vedľajšími efektami novely Irena Bihariová z organizácie Ľudia proti rasizmu (ĽPR). To ale vylúčil hovorca Prezídia Policajného zboru Michal Slivka, ktorý pripomína, že policajti nemôžu konať svojvoľne. V rámci šetrenia sa totiž skúmajú všetky súvislosti konania. V prípade, že naplní znaky trestného činu, musí ho policajti takto vyhodnotiť. „*Taktiež treba uviesť, že dozor nad zákonnosťou v trestnom konaní vykonáva príslušný prokurátor, ktorý je oprávnený preveriť postup policajta a v prípade, ak by prišlo k nesprávnej kvalifikácii (trestný čin na priestupok alebo naopak) je oprávnený uvoľniť rozhodnutie policajta záväzným pokynom zvrátiť,*“ opísal Slivka kontrolný mechanizmus.¹¹

¹¹ 27.01.2014; www.aktualne.sk; Spoločnosť, 17.00, s. -; KUBOVIČ Ondrej

1. **Agresivita na štadiónoch** (12.01.2014; Katolícke noviny; č. 2, s. 18; KALL Pavol)
2. **Kubík: Kluby sa bránia zodpovednosti** (25.10.2014; Pravda; mut. , správy Slovensko , s. 3; Lucia Krbatová)
3. **Nový meter v boji proti extrémizmu? Policajti môžu byť k radikálom miernejší** (27.01.2014; www.aktualne.sk; Spoločnosť, 17.00, s. -; KUBOVIČ Ondrej)
4. **Pykajú za pokriky divákov a tričká** (21.07.2014; Plus jeden deň; Šport , s. 20; sita)
5. **Sen o vypredanom štadióne sa zrútil: Slovan pyká za rasizmus** (15.08.2014; www.pluska.sk; Šport, 14:30, s. -; TASR, pluska.sk/Miroslav Trabalík)
6. **Slovan opäť pyká za chuligánov.** (15.08.2014; www.aktualne.sk; Šport, 09:10, s. -; TASR)
7. **Slovan opäť pyká za chuligánov. Za rasizmus mu UEFA uzavrela tri sektory** (15.08.2014; www.aktualne.sk; Šport, 11:20, s. -; TASR)
8. **Trest za pokriky a tričká** (20.07.2014; Nový Čas Nedeľa; ŠPORT , s. 36; rk, sita)
9. **Trnava má pre rasizmus zavretú časť tribúny** (21.07.2014; Pravda; mut. , Šport , s. 39; čtk)
10. **UEFA núti aj Trnavčanov počúvať Messiho odkaz** (20.07.2014; www.sme.sk; Futbal - Európska liga, 16:15, s. -; Michal Trško a Michal Piško)
11. **UEFA potrestala Spartak Trnava za rasizmus fanúšikov** (19.07.2014; www.pravda.sk; Šport, 11:27, s. -; SITA)

8. Prevencia a opatrenia proti extrémizmu

V prípade riešenia problému rasizmu, xenofóbie, či antisemitizmu je mimoriadne dôležitá aj prevencia. Je preto potrebné zintenzívniť spoluprácu orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, vzdelávacích inštitúcií a medzinárodných inštitúcií v boji proti extrémizmu a pri prevencii. Taktiež vzdelávať, informovať, či diskutovať na tému extrémizmu na školách s vyškolenými pracovníkmi.

V oblasti prevencie a opatrení proti extrémizmu sme v priebehu roka 2014 zaznamenali nasledovné udalosti.

Maľovanie hákových krížov či hajlovanie na verejnosti už nemusí byť ako doteraz trestným činom. Od soboty 1. februára 2014 budú policajti posudzovať, s akým zámerom človek skutok robí. Ak zdvihnutej pravici prisúdia policajti úmysel propagovať hnutie, ktoré násilím potláča práva iných, môže ísť človek na jeden až päť rokov do väzenia. Ak sa rozhodnú, že človek nehajloval s týmto úmyslom, bude stačiť pokuta do 500 eur, prípadne len pokarhanie. Zmenu zavádza novela zákona o priestupkoch, ktorú poslanci prijali minulý rok, keď sprísňovali pravidlá proti chuligánom na štadiónoch.¹²

Útok v skupine proti obmedzenému počtu poškodených by mohol byť po novom priťažujúcou okolnosťou. Myslí si to minister vnútra Robert Kaliňák (Smer), ktorý takúto možnosť konzultoval s kolegami z prokuratúry. Úvahy sú reakciou na brutálny októbrový útok neonacistov na návštevníkov nitrianskeho baru Mariatchi. „*To, čo je na prípade v Nitre zrejmé, je masívnosť útoku čo do počtu útočníkov,*“ povedal Kaliňák na pôde Výboru pre obranu a bezpečnosť. Ak by teda podľa jeho slov došlo napríklad k útoku trojice či štvorice proti jednotlivcovi, automaticky by bola trestná sadzba v hornej hranici. Na margo systémových krokov v rámci riešenia extrémizmu povedal, že koordinátorom boja proti extrémizmu bude špecialista na extrémizmus Daniel Milo.¹³

Centrum komunitného organizovania spojilo viacero banskobystrických mimovládnych organizácií a vznikla iniciatíva Nie v našom meste. Jej cieľom je spájať ľudí s rôznymi názormi s odmietnutím extrémizmu. Petíciu na prelomenie ticha už podporili primátor Peter Gogola,

¹² 27.1.2014; Sme; s. 4; Mikušovič Dušan

¹³ 05.02.2014; www.sme.sk; Spravodajstvo, s. -; TASR

etnologička z UMB Alexandra Bitušíková, predstaviteľka banskobystrickej Židovskej náboženskej obce Alica Frühwaldová, kazateľ Bratskej jednoty baptistov Benjamín Uhrín a pridávajú sa ďalší. Doposiaľ v Banskej Bystrici okrem poslancov BBSK a časti politikov, miestnych občianskych aktivistov zo Záhrady, protifašistických bojovníkov, hŕstky slovenských novinárov vrátane Aděly Knapovej z českého Reflexu či riaditeľa Múzea SNP Stanislava Mičeva, k otázke nástupu extrémizmu v našom kraji panovalo zväčša ticho.¹⁴

1. **Ako proti neonacistom?** (29.01.2014; Sme; s. 12; Fila Lukáš)
2. **Bojújú proti nenávisti na internete, projekt nehejtuj.sk vytvoril aj Lučenčan** (25.02.2014; Novohradské noviny; č. 7, s. 7; Mikuš Jozef)
3. **Čo očakávať od trestnej zodpovednosti právnických osôb?** (01.12.2014; www.webnoviny.sk; Podnikám, 00:37, s. -; Redakcia)
4. **DEŇ BEZPEČNÉHO INTERNETU** (11.02.2014; Televízna stanica Markíza; Televízne noviny; 19.00; por. 20/25; KREJČOVÁ Ivana)
5. **HAJLOVANIE POSÚDIA PO NOVOM** (28.01.2014; Televízna stanica STV 1; Správy RTVS; 19.00; por. 22/28; HOMÉR Marián)
6. **Hajlovanie už nemusí byť trestné** (27.01.2014; Sme; s. 4; Mikušovič Dušan)
7. **Heavy metal majú študovať vyšetrovatelia** (08.08.2014; Sme; mut. , Spravodajstvo , s. 4; Daniel Vražda)
8. **Iniciatíva Nie v našom meste odmieta extrémizmus** (09.05.2014; www.bystricoviny.sk; s. -; tom)
9. **K VECI** (29.01.2014; Rozhlasová stanica Slovensko; K veci; 18.18; 30 min.; DOMOVEC Filip)
10. **Kaliňák by chcel útok v skupine posudzovať prísnejšie** (05.02.2014; www.sme.sk; Spravodajstvo, s. -; TASR)
11. **Kaliňák chce odhaľovať a objasňovať extrémizmus na internete** (17.09.2014; www.omeiach.com; Stručne, 23:50, s. -; sita)
12. **Kaliňák si nemyslí, že obvinenie neonacistov z Nitry trvalo prídlho** (29.01.2014; www.sme.sk; SPRAVODAJSTVO, s. -; TASR)
13. **Metal by mala študovať polícia, organizátorovi festivalu sa vyhrážajú** (12.08.2014; Noviny Žiarskej kotliny; č. 31, SPRAVODAJSTVO/INZERCIA , s. 7; DANIEL VRAŽDA)

¹⁴ 09.05.2014; www.bystricoviny.sk; s. -; tom

14. **Ministerstvo vnútra chce odhaľovať a objasňovať extrémizmus na internete** (16.09.2014; www.itnews.sk; informatizácia, , s. -; Redakcia)
15. **Možnú textovú agresivitu účinkujúcich kapiel na festivale Gothoom budú preventívne minimalizovať** (12.08.2014; Rozhlasová stanica Lumen; Infolumen; 17:30; por. 11/18; Kristína Hatarová; Jana Horniaková / Kristína Hatarová; Jana Horniaková)
16. **Nie v našom meste!** (09.12.2014; www.bystricoviny.sk; s. -; -)
17. **Primátor Novej Bane podá pre metalový festival trestné oznámenie** (07.08.2014; www.sme.sk; Žiar - Spravodajstvo, 13:06, s. -; Daniel Vražda)
18. **R. Kaliňák: Útok v skupine by sa mal posudzovať prísnejšie** (05.02.2014; www.teraz.sk; Slovensko, s. -; TASR)
19. **Robert Kaliňák tvrdí, že antikorupčné opatrenia sú na ceste** (09.02.2014; www.webnoviny.sk; Správy, s. -; SITA)
20. **Sme: Za hajlovanie má stačiť pokuta** (27.01.2014; www.teraz.sk; Slovensko, s. -; TASR)
21. **V Bratislave budú podujatia s odkazom Nie fažizmu** (05.03.2014; www.bratislava.sme.sk; 11.53, s. -; SITA)
22. **Z POLICAJNÝCH ZÁSAHOV BUDE VIDEOZÁZNAM** (29.01.2014; Televízna stanica STV 2; Správy a Komentáre; 21.30; por. 2/3; HANZELOVÁ Zuzana)
23. **Za hajlovanie má stačiť pokuta** (27.01.2014; Sme; s. 1; dm)
24. **Za internetový extrémizmus päť rokov** (03.07.2014; www.omeiach.com; Stručne, 17:13, s. -; Lidovky.cz)

Záver

Aj napriek snahe mnohých vnútroštátnych, či medzinárodných organizácií a inštitúcií je nutné poznamenať, že aj rok 2014 bol poznačený viacerými extrémistickými prípadmi, na ktoré Stredisko poukazuje vo svojej správe. Rasistické vyjadrenie bývalej moderátorky RTVS, či desivá predvolebná kampaň politickej strany poukazujú na to, že rómska otázka je stále zložitou a ťažko riešiteľnou situáciou. Opäť sú tu nespokojní občania, ktorí nesúhlasia s daným sociálnym systémom existujúcim na Slovensku, sú nespokojní s ekonomickou situáciou a čoraz viac sa prikláňajú k radikálnejším spôsobom „riešenia“ rómskeho problému. Znovu je potrebné poukázať na nebezpečenstvo šírenia prejavov intolerancie, neznášanlivosti prostredníctvom internetu. Čím častejšie je človek na internete, tým jednoduchšie je ho ovplyvniť, štváť, či dokonca zlanáriť na vstup do niektorých z extrémistických skupín, keďže na internete sú protirómske nálady vidieť najviac. Pod každým článkom na internete, či na sociálnych sieťach je možné diskutovať na danú tému, pričom vo viacerých prípadoch ide o nenávistné a urážlivé prejavy.

V prípade riešenia problému rasizmu, xenofóbie, či antisemitizmu hrá stále dôležitú úlohu aj prevencia. Spolupráca jednotlivých vládnych i nevládných inštitúcií, organizácií, ale aj médií je v týchto prípadoch nevyhnutná. Cieľom takejto spolupráce má byť predovšetkým eliminovanie fenoménu šírenia rasovej, etnickej alebo inej neznášanlivosti. Veľká pozornosť musí byť zároveň venovaná aj prístupu orgánov verejnej moci k ochrane základných ľudských práv a slobôd.

Stredisko všeobecne odsudzuje akékoľvek prejavy extrémizmu a intolerancie a zdôrazňuje potrebu zintenzívnenia boja proti takýmto prejavom. Rešpektovanie rôznorodosti, jej ochrana a celospoločenská podpora, je predpokladom pre vybudovanie nulovej tolerancie proti prejavom extrémizmu. V neposlednom rade je dôležité zvyšovať povedomie spoločnosti o týchto javoch a verejne, napr. aj prostredníctvom verejne činných osôb, odsúdiť každý prejav intolerancie, antisemitizmu a rasizmu.

Základný zoznam monitorovaných elektronických médií

Rozhlasové stanice		
Slovenské stanice	Slovensko	Rádio FM
	Regina – BA, BB, KE	Europa 2
	Patria	Lumen
	Expres	Košice
	Fun	Prešov
Zahranické stanice	Český rozhlas Rádiožurnál	Österreich 1
		Kossuth
Televízne stanice		
Slovenské stanice	STV 1	TV TA3
	STV 2	TV Bratislava
	Markíza	TV Naša (Košice)
	JOJ	JOJ Plus
Zahranické stanice	ČT 1	MTV
	ČT24	Duna
	Nova	ORF
	Prima	

Základný zoznam monitorovaných relácií

Stanica	Program	Vysielací čas
Rádio Slovensko	Rádiožurnál	12.00, 18.00
	Správy	06.00, 07.00, 08.00, 10.00
	Z prvej ruky	12.30
	Pozor, zákruta!	13.00
	Správy	14.00, 20.00
	Popoludnie s rozhlasom	14.05
	K veci	18.30
	Vojenská rubrika	16.40 (streda)
	Sobotné dialógy	12.10 (sobota)
	Vec verejná	10.30 (nedeľa)
	Zahr.politický komentár	12.05 (nedeľa)
Rádio Regina	Žurnál Rádia Regina	07.00
	Dobré ráno s Reginou	06.00
	Dobrý deň s Reginou	10.00
	Čo vás trápi	11.10
	Žurnál Rádia Regina	12.00, 17.00
	Mozaika regiónu	14.05
Rádio Expres	Infoexpres	12.00, 17.00
	B. Závodský naživo	12.05

Stanica	Program	Vysielací čas
Rádio Europa 2	Správy	17.00
Rádio Fun	Správy	07.00, 08.00, 09.00
Rádio Košice	Správy	11.00, 14.00
Rádio Lumen	Infolumen	17.30, 20.00
	Občan	11.00 (utorok)
Rádio Patria (národnostné vysielanie v rusínskom jaz.)	Rádionoviny	18.00
Rádio Patria (národnostné vysiel. v ukrajinskom jaz.)	Rádionoviny	18.00
Rádio Patria (národnostné vysiel. v maďarskom jaz.)	Kronika dňa	13.00
Český rozhlas Rádiožurnál	Ozveny dňa	18.00
Český rozhlas 6	Názory a argumenty	18.10
Rádio Kossuth	Večerná kronika	19.00
Rádio Österreich 1	Ranný žurnál	07.00
STV 1	Správy STV	19.00
	Reportéri	21.35 (pondelok)
	Autosalón	13.30 (sobota)
	O 5 minút 12	11.55 (nedeľa)
STV 2	Fokus	16.30
	Regionálny denník	17.30
	Správy-Hírek	19.55
	Správy a komentáre	21.30
	Doslova	22.00 (utorok)
	Občan za dverami	21.00 (streda)
	Profesionál	15.45 (štvrtok)
	Večer pod lampou	23.00 (štvrtok)
	Farmárska revue	14.55 (sobota)
Markíza	Teleráno	06.00
	Prvé televízne noviny	17.00
	Televízne noviny	19.00
	Lampáreň	13.30 (nedeľa)
JOJ	Noviny	12.00
	Prvé noviny	17.00
	Noviny	19.30
JOJ Plus	Krimi noviny	19.00
TA 3 - priebežný monitoring 10.00 – 22.30	Poludňajší žurnál	12.00
	Hlavné správy	18.30
	Téma dňa	19.50
	Nočný žurnál	22.00
	Labyrint	20.30 (utorok)
	Biznis	20.45 (streda)
	Debata	21.30 (streda)
	Analýzy a trendy	21.30 (štvrtok)
	Európa ľudom	21.30 (piatok)
	Motoring	17.45 (sobota)
	V politike	11.00 (nedeľa)
	Správy	Priebežne

TA 3 – pokračovanie	Tlačová beseda	Priebežne
	Rozhovor	Priebežne
	Živý vstup	priebežne
Bratislava	Správy	18.00
	Metropolitný magazín	18.10
TV Naša	Správy	16.15
ČT 1	Udalosti	19.00
ČT24	Štúdio ČT24, Ekonomika	14.45, 16.45
	Štúdio ČT24, Správy	14.40, 16.40
	Popoludňajšie udalosti	16.00
	Ekonomika ČT24	21.30
Nova	Televízne noviny	19.30
Prima	Správy FTV Prima	18.55
MTV 1	Večerné televízne noviny	19.30
Duna TV	Televízne noviny	18.00
ORF 2	Správy, Zeit im Bild	19.30

Základný zoznam monitorovaných internetových stránok a portálov

Internetové stránky a portály		
Slovenské stránky a portály	aktuality.sk	nova.sk
	aktualne.sk	odpady-portal.sk
	bbonline.sk	ohlas.sk
	blog.sme.sk	omediach.com
	bratislava.sme.sk	pluska.sk
	bratislavskenoviny.sk	plusky.sk
	bystrica24.sk	podtatranske-noviny.sk
	bystricoviny.sk	poprad24.sk
	cas.sk	povazska.sme.sk
	cassovia.sk	pravda.sk
	e-dukla.sk	prezident.sk
	echoviny.sk	profit.etrend.sk
	energia.sk	primarnykontakt.sk
	enviroportal.sk	rimava.sk
	etrend.sk	sdku-ds.sk
	eulog.sk	sme.sk
	gemerland.sk	smk.sk
	hnonline.sk	spisska24.sk
	kdh.sk	strana-sas.sk
	kosice24.sk	strana-smer.sk
	lekari.sk	teraz.sk
	masmedialne.sk	topky.sk
	mecem.sk	trnavskyhlas.sk
medialne.sk	turieci.sme.sk	
most-hid.sk	tv.sme.sk	
nitra.dnes24.sk	tvnoviny.sk	

Internetové stránky a portály - pokračovanie		
Slovenské stránky a portály – pokračovanie	tyzden.sk	zive.sk
	webnoviny.sk	zivotpo.sk
	zenskyweb.sk	zvolen.sme.sk
	ziar24.sk	zvolen24.sk
	zilina.sme.sk	24hod.sk
Zahraničné stránky a portály	aktualne.cz	inforadio.hu
	derstandard.at	kurier.at
	diepresse.com	lenta.ru
	felvidek.ma	luno.hu
	hirtv.hu	origo.hu

Základný zoznam monitorovaných tlačných médií

Slovenská tlač		
Celoštátne denníky	Hospodárske noviny	Pravda
	Nový Čas	Sme
	Plus jeden deň	Šport
Regionálne denníky	Korzár, denník Košického kraja	Korzár, denník Prešov. kraja
Týždenníky	Báječná žena	Slovenka
	Eurotelevízia	Šarm
	Nový Čas pre ženy	Trend
	Nový Čas Nedel'a	TV Oko
	Plus 7 dní	Týždeň
	Roľnícke noviny	Zdravotnícke noviny
	Rytmus života	Život
Dvojtýždenníky	Bojovník	Obecné noviny
	Knižná revue	Profit
	Lekárske listy	Star
	Literárny týždenník	
Regionálne týždenníky a dvojtýždenníky	Banskobystrické noviny	Oravské noviny
	Bardejovské novosti	Petržalské noviny
	Hornonitrianske noviny	Podvihorlatské noviny
	Horehronie	Podduklianske novinky
	Kopaničiar expres	Pohronie
	Korzár, Humenský týždenník	Podtatranské noviny
	Korzár, Popradský týždenník	Staromestské noviny
	Korzár, Spišskonov. týždenník	Tatranský dvojtýždenník
	Kysuce	Topoľčianske noviny
	Kysucké noviny	Trenčianske noviny
	Liptovské noviny	Trnavské noviny
	Ľubovnianske noviny	Turčianske noviny
	Naše novosti	Týždenník pre Záhorie
	Nitrianske noviny	Týždeň na Pohroní
	Noviny Juhozápadu	Vranovské novinky
	Noviny Stredného Považia	Zvolensko-Podpolian. noviny

	Noviny Žiarskej kotliny	Žilinské noviny
	Novohradské noviny	Žilinský večerník
Celoštátne mesačníky	ASB	Inžinierske stavby
	Auto Bild	Kilometer
	Auto magazín	Komunálne financie
	Auto motor a šport	Línia
	Autogratias	Moje zdravie
	Autotest	Mot'or
	Autožurnál	Natankuj auto
	Beauty & Woman	Obchod
	Brejk	Odpady
	Diabetik	Off Road 4x4
	Dom a byt	Parlamentný kuriér
	Emma	Revue priemyslu
	Euroreport plus	Stop magazín
	Eurostav	Stratégie
	Eva & Adam	Transport
	Extra Plus	Trucker
Forbes	Zdravie	
Harmónia		
Národnostná tlač		
Denník	Új Szó	
Týždenníky, dvoj týždenníky a občasníky	Szabad Újság	Info Rusyn
	Vasárnap	Nove žytt'a
	Csallóköz, Žitný ostrov	
Inojazyčná tlač		
Týždenník	The Slovak Spectator	
Česká tlač		
Denníky	Hospodářské noviny	Mladá fronta Dnes
	Lidové noviny	Právo
Týždenníky	Ekonom	Respekt
	Euro	Týden
	Reflex	Bankovníctví
Mesačníky	ATM armádní technický magazín	Letectví + kosmonautika
Iná zahraničná tlač		
Internetové vydanie denníkov	Nepszabadság	Der Standard
	Magyar Nemzet	Die Presse
	Gazeta wyborcza	Kurier
	Rzeczpospolita	

Pozn.: Zoznam monitorovaných médií je možné upraviť podľa potrieb objednávateľa.